

Budapest szerepe és jelentősége az idegenforgalomban

Augusztussal lezárult az idegenforgalmi fődíny és kirajzolódott az idei év legfontosabb tendenciái. Eszerint:

- az év első nyolc hónapjában 7,1 millió külföldi látogatott hazánkba, 13%-kal több mint az előző évben és megközelítően annyi, mint 1973-ban egész évben;
- a külföldi látogatók közel kétharmada (4,5 millió fő) turistaként (24 órát meghaladó ideig), illetve 1 napos kirándulás céljából tartózkodott az országban. Számuk 12%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest;
- az idegenforgalmi szálláshelyeken 1,6 millió külföldi, összesen 5,9 millió éjszakát töltött, 2,0%-kal többet mint 1974-ben;
- nyolc hónap alatt 2,4 millió magyar, az előző événél 5%-kal több utazott külföldre, és ott megközelítően 20 millió éjszakát töltött;
- az idegenforgalmi bevételek jelentősen meghaladják a kiadásokat;
- az idegenforgalmi szálláshelyeken (szállodákban, campingekben, fizető vendéglátóhelyeken stb., továbbá szakszervezeti és vállalati üdülőkben és ifjúsági táborokban) mintegy 3,1 millió belföldi, több mint 21 millió éjszakát töltött el, 6%-kal többet, mint az előző évben.

Ezekből az eredményekből több lényeges megállapítás következik:

először, amíg az egész világon a a turizmus csökkenése, vagy stagnálása a jellemző, Magyarország iránt a külföldi (elsősorban a szocialista) érdeklődés továbbra is növekszik, másodsor, a magyar lakosság utazási intenzitása (a külföldi és belföldi idegenforgalomban való részvétele) még a tavalyi igen magas értékekhez képest is tovább erősödött,

harmadszor, a turista tömegek megnyeréséért folytatott versenyben egyre nagyobb jelentőséget kap az igényekkel összhangban lévő fogadókészség mennyiségi és minőségi növelése.

Az ország idegenforgalmában Budapest, mint a politikai, a tudományos-, a gazdasági élet legjelentősebb központja megkülönböztetett helyet foglal el, nemcsak azért, mert az évszakoktól függetlenül alkalmas hosszabb-rövidebb ideig tartó tartózkodásra, hanem azért is mert centrális elhelyezkedése folytán szinte elkerülhetetlen a rajta való átutazás. Eppen ezért tarthat érdeklődésre számot; vajon a 7 milliónyi külföldi látogatóból és a több milliós magyar belföldi idegenforgalomból hányan tartózkodhatnak hosszabb-rövidebb ideig a fővárosban és melyek a leglényegesebb jellemzői Budapest idegenforgalmának.

Előre kell bocsátani, hogy a teljes forgalomra különböző – e cikk keretében nem részletezhető – okok miatt nem állnak rendelkezésre pontos statisztikai adatok. A különböző reprezentációk, illetve részmegfigyelések azonban elégséges információt biztosítanak ahhoz, hogy megközelítő pontossággal meghatározható legyen Budapest idegenforgalma, jellemezhető legyenek az idegenforgalomban résztvevők magatartásai.

Budapest idegenforgalma 1975. I–VIII. hóban:

A nemzetközi idegenforgalom keretében érkezőknél folyamatosan végzett reprezentatív felmérés néhány kiinduló adata szerint:

a külföldiek:

- 24%-a kereste fel Budapestet (30,2%-a az ország többi területét),
- 11%-a kirándulás,
- 31%-a átutazás céljából érkezett.

Az utóbbi két csoportnál azzal a feltételezéssel élve, hogy a kirándulóknak (melyeknek nagyobb hányada Csehszlovákiából érkezett) megközelítően fele, az átutazóknak pedig

háromnegyed része legalább fél napot töltött el Budapesten a következő eredményre juthatunk:

Budapesten 1975 első nyolc hónapjában

- 1,6 millió külföldi turista (4 éjszakás átlaggal számolva) 6,4 millió éjszakát (vagy 8,0 millió napot) töltött el;
- 0,4 millió külföldi kiránduló 0,2 millió napot,
- 2,0 millió külföldi átutazó 2,0 millió napot,
- összesen 4,0 millió külföldi tartózkodhatott hosszabb-rövidebb ideig, és itt megközelítően 10 millió napot tölthetett el. (Mindenesetre a turista adatok a minimum értéknek, a kirándulókkal és átutazókkal kiegészítve a maximum értéknek felelnek meg.)

Ami a tartózkodás célját illeti, az országos arányszámnak szerint

- a külföldi turisták 11%-a (0,2 millió fő) hivatalos cél- (meghívás, üzleti ügy, konferencia stb.),
- 70%-a (1,1 millió fő) üdülés, kikapcsolódás, szórakozás,
- 19%-a (0,3 millió fő) rokonlátogatás céljából érkezett Budapestre.

A kirándulók tartózkodási célja elvben egyértelmű: Budapest látnivalóinak, eseményeinek megtekintése. Azonban ebben a csoportban is előfordulhat a rokon látogatás és valószínűleg viszonylag nagy arányban a bevásárlás jellegű utazás is. Az átutazók nagyobb hányada általában étkezés, szórakozás és az ismertebb látnivalók megtekintése céljából tartózkodik egy-egy fél napot Budapesten.

A tartózkodás időtartamát tekintve Budapesten is rendkívül nagy lehet a szórakozás, mégpedig elsősorban az üdülés, pihenés és szórakozás céljából érkezőknél. Az országos arányszámok szerint a turisták 34%-a, csupán egy-két éjszakát tölt el az országban. Ezek szerint Budapesten mintegy 550 ezer külföldi turista, összesen 1,1 millió éjszakát (azaz 1,7 millió napot) töltött el 1050 ezer külföldi viszont (átlagosan közel 5 éjszakát) összesen 5,3 millió éjszakát töltött el.

A külföldi látogatóforgalom közlekedési módok szerinti összetétele alapján a Budapestre látogatók közül 2,8 millióan közúton (megközelítően 0,8 millió gépkocsival), 0,8 millióan vasúton, 0,3 millióan légi úton és 0,1 millióan vízi úton érkeztek.

E nagyrészt számításon alapuló adatokat a budapesti idegenforgalmi szálláshelyek rendszeres statisztikája a következőkkel egészíti ki: a teljeskörű és rendszeres szállásstatisztika szerint 1975. január–augusztus hónapokban, 706 ezer külföldi vendég, 2131 ezer éjszakát töltött el a budapesti szállodákban, fizető-vendéglátóhelyeken és más kereskedelmi szálláshelyeken. Ez az országos forgalomból 44%, illetve 36%-os részesedésnek felel meg. (A budapesti turistaforgalom a teljes turistaforgalom 43%-a az eltöltött éjszakák száma az összesnek 29%-a) Úgy tűnik tehát, hogy a budapesti számított adatok nagyságrendileg közel állnak a valósághoz.

A budapesti turista, valamint a vendégforgalmi adatok egybevetéséből kiderül, hogy a turisták jelentős hányada (44%-a) tartózkodása folyamán nem kereskedelmi szálláshelyet vesz igénybe, az eltöltött időből pedig az, hogy a Budapesten megszálló külföldi vendégek közül soknak nem ez az országos belüli utazási végcélja. (Tulajdonképp a rokonlátogatók esetében érthető a nem kereskedelmi szálláshelyek igénybevétele.)

A jelentős különbség arra enged következtetni, hogy a szálláskapacitás hiánya miatt igen jelentős lehet a lakosságnál lebonyolódó forgalom. Nagyságrendileg ez 0,9 millió külföldi 4,3 millió éjszakát jelent, és azt is, hogy a kereskedelmi szálláshelyeket elsősorban a rövid ideig tartózkodók veszik igénybe.

Ebben az összefüggésben figyelemre méltó a külföldi vendégforgalom szállástípusonkénti összetétele:

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR
HÍRDETEK

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975

910.2
11

Idegenforgalom

Budapest külföldi vendégforgalma szállodatípusonként

1975. I–VIII. hó

	Vendégek		Vendégéjszakák	
	száma	megoszlás	száma	megoszlás
	ezerben	%-a	ezerben	%-a
Szállodák	463	66	1253	59
Turistaszállások	5	0	14	0
Nyarlóházak	20	3	34	2
Kisegítő szállások	22	3	66	3
Campingek	91	13	225	11
Fizetővendéglátás	105	15	538	25
Összesen	706	100	2131	100

Budapest részesedése az ország elszállásolási kapacitásából – nyáron – 19⁰%, a szállodai férőhelyekből 32⁰%. A vendégforgalom lebonyolítása tehát a kapacitás igen magas kihasználtsága mellett mehetett végbe (pl.: augusztusban a szállodai ágyak kihasználása 79,4⁰%, a nyarlóházaké 73⁰% volt).

Gazdasági vonatkozásait tekintve Budapesten a külföldiek megközelítően 2,0 milliárd Ft-ot költhettek el. Ebből a

kereskedelmi szálláshelyeken kifizetett szállásdíjak összege 0,3 millió Ft.

A külföldi forgalom mellett *jelentős Budapest belföldi idegenforgalma is*. Az idegenforgalmi (kereskedelmi és üdülési) szálláshelyek adatai szerint 1975. I–VIII. hónapban: 324 ezer belföldi, 1950 ezer éjszakát töltött el Budapest szállodáiban, fizetővendéglátóhelyein, cempingekben, továbbá a szakszervezeti és vállalati üdülőkben.

Ennek azonban legalább háromszorosa lehet a rokonoknál, ismerősöknél megszállók száma, illetve öt-hatszorosa a csak egy napra (pl. nemzetközi vásárok, sportesemények stb.) érkező ún. kirándulók száma.

Összegezve az eredményeket, Budapesten 1975. I–VIII. hónapban megközelítő nagyságrendben:

- 2,5–3,0 millió külföldi és belföldi turista,
- 11,0–12,0 millió éjszakát (13–14 millió napot) tölthetett el,
- 4,0 millió külföldi és belföldi kirándulás céljából látogatott a fővárosba,
- a tartózkodás során (szállás, étkezés, szórakozás, vásárlás stb.) a külföldiek és belföldiek legalább 3,0 milliárd Ft-ot költhettek el.

Takács János